

resnična bode bržkone. Ptujski prusaki so deželno vladu prosili, da se njim njihov polgimnazij razširi v popolnega. Gimnazij v Ptujju je namreč deželni. Kar so prosili, se njim je seveda dovolilo, dasi nemških dijakov v Ptujju skoro ni. Ta razširitev pa bi deželne stroške, ki so že itak preveliki, še znatno povečala. Zatorej bi dežela rada jednega izmed svojih gimnazijev odstopila državi, in pričakovati bi bilo, da država prevzame kar gimnazij ptujski, ker bi to delalo najmanj sitnosti. Ali naši štajarski prusaki delajo z vsemi štirimi na to, da bi država prevzela gimnazij v Ljubnem na Zgornjem Štajarju, ki je tudi deželni. In zakaj? Ker se že naprej bojé, da bi vlada v Ptujju kedaj naredila slovenske vzporednice, dočim bi takih na gimnaziju ljubenskem seveda nikoli ne bilo treba. Od deželne vlade pa se ni bati, da bi kedaj v nemškem gimnaziju dovolila tudi jedno slovensko besedico. Na Dunaju nas Slovence črtijo, v Gradcu pa se desetkrat bolj. Ptujski prusaki bi seveda ne imeli nobene škode, če bi se nam Slovencem kedaj dale vsoporednice; ali to za nje za prusake sploh ni merodajno, ampak merodajno je jedino le smrtno sovražstvo do Slovencev.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Ko so se zadnje dni naši in ogrski ministri vnovič pogajali o nagodbenem vprašanju, pokazalo se je veliko nasprotje med nazori našega in ogrskega ministerskega predsednika. Zato vedo nekateri listi povedati, da bosta oba kmalu odstopila. Imenujejo se jima že nasledniki. V Avstriji pride po njih mnenju do krmila nemški liberalec Chlumecy, na ogrskem pa grof Julij Andrassy. Verjamemo, da se je pri zadnjih poganjanjih pojavilo nasprotje med ministerskima predsednikoma, a gotovo se to ni zgodilo šele sedaj prvokrat. Zato pa so vse vesti o odstopu in naslednikih gotovo samo izrodki živahne časnikarske domišljivosti.

Štajersko. Nemški advokati na Spodnjem Štajarju se bojijo advokatske zbornice za Spodnji Štajar, za kojoj so prosili naši slovenski odvetniki. Zato so že vložili pri pravnem ministerstvu ugovor. Ministerstvo je izročilo ta ugovor odvetniški zbornici v Gradcu, da naj izreče o njem svoje mnenje. Ker je graška zbornica docela nemška, izrekla se je, da je ugovor opravičen in zahteva slovenskih odvetnikov neosnovana. Od nemško-nacionalne odvetniške zbornice tudi nikdo ni družega odgovora pričakoval. Kolikokrat pa se tudi zgodi, da bi bili avstrijski Nemci nam Slovencem pripoznali katero naših pravic?

Koroško. V nedeljo dne 21. t. m. je poročal preč. g. drž. posl. Lambert Einspieler katoliškim nemškim volilcem v Malem St. Vidu. Nasprotni listi so že dolgo prej hujskali zbog tega shoda in liberalni nacionalci so se dogovorili, da pridejo na shod in da posl. Einspielerja niti govoriti ne pusté. Res prišlo jih je celo krdelo, Schönererjanci, nacionalci in socijalni demokratje. Strena pa se jim je zmešala, ker shoda niso mogli motiti. Prišli so do besede tudi nasprotniki, a njih govornik Hinteregger jo je slabo skupil. Govoril je tudi poslanec Grafenauer o deželnem zboru. Shod je napravil dober utis.

Vnanje države.

Rusija. Ves svet govori in piše te dni o ruskem carju. Kajti mladi cesar predlaga po svojem ministru za vnanje stvari, grofu Muravijevu, vsem velevladstvom, da se snidejo na posvetovanje o razoroževanju. Bremena, katera nalagajo vojaški stroški davkoplačevalcem, postala so neznozna. Vse države so to že delj časa uvidevale, a oboroževale in povečevale so svoje

vojaštvo vedno nadalje. Sebah je ruski car zaklical, da je oboroževanje dospelo do vrhunca in da treba misliti na razoroževanje in trajni mir med narodi. V to svrhu predlaga posvetovanje med velevladstvi. Mirovni klic ruskega carja, ako bo spremljan od uspehov, bo postal mejnik nove dobe za svetovno zgodovino.

Turško. Na Turškem so se pričeli podivjani mohamedani znova gibati. V dveh krajih so napadli krščanske Armence in jih več sto poklali, večinoma žena in otrok. Poseci bodo morale vmes zopet velevladstvi.

Cerkvene zadeve.

Nova sv. maša v Rušah.

Letos smo obhajali 15. avgusta veliko cerkveno slovesnost v Rušah, namreč novo sv. mašo, katero je daroval č. g. Roman Skerbs, rojak smolniški in sorodnik smolniških Glaserjev, kajti njegova babica je bila sestra vč. g. kanonika Glaserja. Preteklo je že devet-inšestdeset let, odkar smo zadnjokrat obhajali primicijo domačina, ravno imenovanega sorodnika, kanonika Glaserja.

Veličastno se je razvila cerkvena slavnost. Moški zbor domačih ruških pevcev zapel je krasno pesmico «Novomašnik bod' pozdravljen» od Försterja in pričela se je sveta maša s poklicem «Veni sancte Spiritus.» Pridigoval je vč. g. kanonik dr. J. Križanič, kateri je s krasnimi besedami opisal duhovniški stan ter v nemal vernim ljubezen do dušnih pastirjev. Med službo božjo je pel domači moški in mešani zbor pod vodstvom g. Alojzija Majcena mašo, komponirano od istega gospoda. — Po sv. opraviilu zapustili smo hišo božjo ter se napotili v lepo pripravljene in okinčane prostorne sobane gosp. M. Sernca. Zabava je bila prijetna. Okolo 2. ure popoldan pri lepem vremenu vrnili smo se na Smolnik k Hlebičevim, kjer je č. g. novomašnik s kratkim in jedratim govorom pozdravil goste in jih vsprejel k mizi z besedami: «Pridite vsi k meni v imenu Gospodovem.» In potem se je začela živahna zabava med gosti. Veselo je bilo bivati med vedno prijaznimi in saljivimi Smolničani. Prehitro so nam potekli dnevi veselja in radosti.

Sv. misijon v Jarenini.

Izredno veseli dnevi za nas Jareninčane so bili dnevi od 7—15. avgusta, ko smo imeli sv. misijon. Vodil ga je veleč. g. Fran Kitak iz Celja, pomočnika sta mu bila č. g. Vinko Krivec in prof. dr. Alojzij Nastran iz Gradca. Začel se je z naukom in spovedjo za šolsko mladino v soboto dne 6. avgusta popoldne. Vsak dan so bile tri pridige: v jutro ob pol 6 uri, ob 10. in ob 6 uri zvečer. Sklep sv. misijona je bil na praznik Device Marije Vnebovzete, zaščitnice naše župnije.

Najlepši sad tega sv. misijona je ustanovitev Marijine družbe za mladeniče in dekleta. Po dotičnem nauku g. gosp. Krivca je takoj pristopilo k tej družbi 130 mladeničev in 230 deklet. Od te družbe pričakujemo veliko sreče in blagoslova božjega. Naj bi ga zato ne bilo mladeniča, ne deklice, ki bi ne bila vpisana v prelepo družbo Marijinih otrok!

V spovednici sta nam ves čas svetega misijona pomagala velečast. gg. Meznarič od Spodnje Sv. Kungote in tukajšnji vpokojeni župnik Fišer, pa prišli so tudi vrli sosedje od Sv. Jakoba, Sv. Marjete, iz Šentilja in tudi nekateri iz Maribora. Hvala srčna vsem za pomoč! Hvala iskrena tudi za vzveličanje Jareninčanov gorečemu gospodu župniku, ki so nam oskrbeli sv. misijon! Vam pa, č. g. misijonarji, poplačaj z nebeskim plačilom ljubi Bog ves Vaš obilni trud in vso gorečnost, mi Vam je nikdar ne moremo povrniti! Pač pa bomo Vaše zlate nauke v svojih srcih ohranili, se po njih ravnali, pa tudi

Molili bodemo za Vas;
Vi pa za reve nas molite,
Čez leto dnij pa zopet k nam!
Z veseljem semkaj prihitite!

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o sadju.

Kar se tiče okrajev spodnoštajarske dežele, torej naših slovenskih pokrajin, nam je ljubi Bog letos podelil še precej sadja. Imamo nekaj hrušek, za silo sliv ali češpljev, pa tudi jabolk nam ne primanjkuje. Vsaka vejica in vsako grmičje je kolikor toliko obloženo. Zvečer se že sliši, kako veselo ljudje tolčejo in si delajo iz sadja sladko ter zdravo pijačo tolkec, mošt ali jabolčnik, kakor jo nekateri imenujejo.

So namreč nekatera vrsta jabelk, ki malo poprej dozori, kakor na pr. Šentjakobence, katerih razločujemo dve vrsti, sladke in kisle, ki jih otroci že okoli sv. Jakoba radi pobirajo ali pa Šentlovenke, ki okrog sv. Lovrenca dozore. Sicer pa je ljudstvo mnenja, da je vsako sadje, ki po sv. Lovrencu odleti, dobro za mošt.

Ker imamo torej letos nekaj sadja, kako bi ga naj porabili, da bi imeli kolikor mogoče lep dobiček? Naj li prodamo jabolka ali jih porabimo za mošt ali jih posušimo? Tako se vpraša marsikateri kmet. Jaz pa mislim, da je najboljše, ako se držimo vsega tukaj naštetega.

Vinska trta nam je sedaj na velikih mestih odrekla. Nekdaj tako lepe in slovite Slovenske gorice so skoraj suhe. Pred leti bogati vinski kraji od Rajhenburga do Brezic in Bizeljskega le polagoma okrevajo. Veselo petje kopačev in trgačev je izginilo. Kjer so bile nekdanje gorice, so sedaj revne njive, travniki, tu in tam tudi sadunosniki. Ker nam torej sladke vinske kapljice primanjkuje, moramo gledati na drug način, da si pridelamo za gospodarstvo potrebne pijače. In ta način je, da si naredimo dovolj dobrega sadjevca. Kako naj tega pridelujemo, da bo okusen in trepežen, hočem danes le samo na kratko omeniti, ker moj nam je sedaj le samo ta, da se odločite si narediti toliko pijače — namreč, kateri imate sadje — da bodete izhajali ž njo dve ali tri leta, ker ne vemo, ako nam ljubi Bog tudi drugo leto da prirasti kakšen pecelj.

Ni sicer moj namen odsvetovati, da bi se ne prodajalo sadje, naj le svet zve, da ima slovenska dežela žlahtno sadje — sevniško-brežka jabolka so že sedaj na dunajskem trgu znana kot najbolj okusna — ampak da bi ljudje gledali najbolj na svoj dobiček. Prekupci se že oglašajo ter plačujejo kg. po 4 kr. To je že nekaj, ker kmet mora imeti krajcarje za davek, obuvalo, obleko in drugo domačo potrebo.

Ako spravljate sadje za mošt, odpravite vse piškavo in gnjilo, ker gnjiloba najpoprej pokvari dobro pijačo. Da bi se jabolka na prostem kar na kupe sesipala in potem iz kupa grebla, ter tolkla kakor imajo nekateri navado, ne da bi se poprej prebrala, nikakor ne kaže, in tega tudi pameten gospodar storil ne bode. Kaj takšnega se ne sme storiti. Gnjloba in listje naj se odstrani, boljša jabolka naj se stolčejo, ker ta bodo dala najokusnejši mošt, ki bo tudi par let trepežen, slabejše sadje pa se naj zopet skupaj stolče, ter ta mošt sproti porabi, ker navadno ni trepeč, v začetku pa je prav okusen in se tudi od boljšega ne razločuje. Dobro je, ako se ločijo hruške in jabolka. Sladka jabolka se pa pri nas navadno ne porabijo za mošt, ampak ta rajše posušimo, ker se po zimi marsikaj rabi za pod zob. Seveda marsikaterokrat tudi ne kaže, vse tako strogo ločiti, ako namreč nimamo toliko hrušek, da bi se splačalo, jih ločiti od jabolk. Doma bo tudi mešanica dobro ugajala. Najbolj seveda se mora gledati na snažnost, da ne bodete, kakor sem že omenil, mešali gnjilobo

